

Σταλινισμός: ο «υπαρκτός» κομμουνισμός ή η άρνηση κι η ανατροπή του;

Του Αλέξη Λιοσάτου

Απάντηση σε ένα κείμενο του Ν. Μπογιόπουλου, με αφορμή τα 79 χρόνια μετά το σύμφωνο Ρίμπεντροπ-Μολότοφ

Με αφορμή την «Ευρωπαϊκή ημέρα μνήμης κατά των θυμάτων του σταλινισμού και του ναζισμού» στις 23 Αυγούστου, επέτειο σύναψης του «Συμφώνου Ρίμπεντροπ-Μολότοφ» (1939) μεταξύ ΕΣΣΔ και χιτλερικής Γερμανίας, ο Νίκος Μπογιόπουλος, δημοσιογράφος και μέλος του ΚΚΕ, έγραψε ένα κείμενο με τίτλο «Σύμφωνο Μολότοφ – Ρίμπεντροπ: Άκου (κρυφο)φασιστάκο», κείμενο που κυκλοφόρησε και διαβάστηκε πολύ. Ο Ν. Μπ. περιγράφει σωστά το πώς ο φασισμός είναι δεμένος χειροπόδαρα με το μεγάλο κεφάλαιο και όπλο ενάντια στην εργατική τάξη και το κίνημα για την κοινωνική απελευθέρωση. Το πώς ο καπιταλισμός σήμερα τροφοδοτεί και χρηματοδοτεί το φασισμό και το πώς αυτές οι «Μέρες μνήμης» έχουν καθαρά προπαγανδιστικό χαρακτήρα: τροφοδοτούν τη θεωρία των δυο άκρων, συκοφαντούν την Αριστερά και το κίνημα, προπαγανδίζουν πως ο κομμουνισμός ταυτίζεται με τον ολοκληρωτισμό και πως το δικαιότερο και δημοκρατικότερο σύστημα που μπορεί να υπάρξει είναι ο καπιταλισμός – There is no alternative. Όμως οι σωστές αυτές επισημάνσεις επιστρατεύτηκαν για να υπερασπιστούν τον κρατικό καπιταλισμό στην ΕΣΣΔ, το Σύμφωνο Ρίμπεντροπ-Μολότοφ και τελικά την τάυτιση κομμουνισμού και σταλινισμού. Πολύ περισσότερο, ο δημοσιογράφος προχωρεί σε χαρακτηρισμούς σύμφωνα με ένα σκεπτικό του τύπου «όποιος κάνει κριτική στο Σύμφωνο Ρίμπεντροπ-Μολότοφ είναι φασίστας ή φιλοκαπιταλιστής κι εξυπηρετεί τους φασίστες».

[illegible]

Μετά το κραχ του 1929 και ακόμα περισσότερο μετά τη νίκη του Χίτλερ και την κατάληψη της εξουσίας στη Γερμανία, όλες οι μεγάλες ιμπεριαλιστικές χώρες προετοιμάζονταν για νέο

Παγκόσμιο Πόλεμο. Για αρκετά χρόνια οι δυτικές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις και οι άρχουσες τάξεις τους έβλεπαν με καλό μάτι και συνεργάζονταν ή ανέχονταν τον Χίτλερ, σαν «αντιστάθμισμα» και χρήσιμο «εργαλείο» στο Νο 1 εχθρό, το εργατικό κίνημα και κομμουνιστικό κίνημα. Την ίδια περίοδο, η άρχουσα σταλινική γραφειοκρατία επιβάλλει με τρομοκρατικές μεθόδους και ολοκληρώνει την αντεπανάσταση στην ΕΣΣΔ. Την περίοδο αυτή, οι μέσοι μισθοί των εργατών στην ΕΣΣΔ τα πέφτουν κατά 50%, η εντατικοποίηση της εργασίας κορυφώνεται, σημειώνονται μαζικοί θάνατοι εκατομμυρίων από την πείνα, οι απεργίες και τα συνδικάτα απαγορεύονται. Η ΕΣΣΔ δεν είναι πια εργατικό κράτος, αλλά κρατικός καπιταλισμός.

Στη Γερμανία υπήρχε το πιο ισχυρό εργατικό κίνημα και τα πιο μαζικά κόμματα Σοσιαλδημοκρατών και Κομμουνιστών στην Ευρώπη. Με την κοινή δράση της βάσης των ΚΚ και ΣΚ (την τακτική του Ενιαίου Μετώπου που πρότεινε ο Τρότσκι) τα τάγματα εφόδου του Χίτλερ μπορούσαν να τσακιστούν, ο δρόμος των φασιστών προς την εξουσία να ανακοπεί και, μέσα από αυτή τη νίκη, να ανοίξει ο δρόμος για τη σοσιαλιστική επανάσταση. Όμως το ΚΚ ακολουθεί τις οδηγίες της Κομιντέρν που από το 6ο της Συνέδριο (καλοκαίρι 1928) μιλά για το τέλος της «δεύτερης περιόδου» (της καπιταλιστικής σταθεροποίησης) και για την έναρξη της «τρίτης περιόδου», μιας εποχής ιμπεριαλιστικών πολέμων, στο πλαίσιο της οποίας κύριος αντίπαλος θεωρείται ο ρεφορμισμός και η σοσιαλδημοκρατία, και όχι ο ανερχόμενος φασισμός. Η εξήγηση και ο πραγματικός λόγος; Σκοπός του σταλινικού κράτους ήταν πλέον η ειρηνική συνύπαρξη με τον καπιταλισμό, οπότε η διεθνής του πολιτική είναι απόλυτα εχθρική με την «αστάθεια» που συνεπάγεται η τακτική του ενιαίου μετώπου στην υπηρεσία της στρατηγικής της σοσιαλιστικής επανάστασης. Έτσι διεθνώς τα ΚΚ οδηγούνται σε μια ακραία σεχταριστική λογική, διασπώντας τα συνδικάτα και τις εργατικές κινητοποιήσεις: υπεραριστερισμός στα λόγια, πολιτική διάσπασης του εργατικού κι νήματος και αποδυνάμωσης του αντιφασιστικού αγώνα στην πράξη. (Αυτός ο συνδυασμός «εμπνέει» και τη σημερινή πολιτική του ΚΚΕ...) Το ΚΚ Γερμανίας επιτίθεται στους σοσιαλδημοκράτες εργάτες δίνοντάς

τους τελεσίγραφα, ενώ φτάνει να προχωρεί σε κοινές δράσεις με τους ναζί απέναντι στη σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση. Μέσα από τέτοια τραγική τακτική των σταλινικών κομμάτων, το εργατικό κίνημα αφοπλίζεται και φτάνει ο Χίτλερ στην εξουσία – για να σφάξει τόσο τους Κομμουνιστές όσο και τους Σοσιαλδημοκράτες.

Πέρα όμως από τη σεχταριστική τακτική της «τρίτης περιόδου» και τις τραγικές της συνέπειες στην αντιφασιστική πάλη, ο μόνος τρόπος να αποφευχθεί το σφαγείο του ο Β' ΠΠ ήταν το ενιαίο μέτωπο στην πάλη ενάντια στο φασισμό και η νίκη της σοσιαλιστικής επανάστασης, που, αν επικρατούσε σε μια σημαντική χώρα (Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία), υπήρχαν όλες οι προϋποθέσεις ώστε να εξαπλωθεί στην Ευρώπη σαν τη φωτιά στον ξερό κάμπο. Πώς εργάστηκε η ΕΣΣΔ γι αυτή την υπόθεση; Ξεκάθαρα δούλεψε για να ηττηθούν οι εργατικές εξεγέρσεις κι επαναστάσεις που προέκυψαν, καθιστώντας έτσι μονόδρομο την καπιταλιστική «εναλλακτική», τον παγκόσμιο πόλεμο.

...στη συμμαχία με τους «δημοκράτες» ιμπεριαλιστές ενάντια στον Χίτλερ...

Μετά την καταστροφική περίοδο 1928-34 και τη νίκη του Χίτλερ, η Κομιντέρν πραγματοποιεί στροφή 180 μοιρών και υιοθετεί για τα ΚΚ διεθνώς νέα τακτική (για την ακρίβεια όχι τόσο νέα, αφού είχε δοκιμαστεί «πετυχημένα» στην Κίνα το 1925-27, οδηγώντας στη σφαγή των πρωτοπόρων Κινέζων εργατών και κομμουνιστών), για να αντιμετωπιστεί, δήθεν, ο φασισμός – και αφού μέχρι τότε δεν ήταν αυτός ο «κύριος εχθρός», αλλά η... σοσιαλδημοκρατία! Ο επερχόμενος πόλεμος, που έως τότε σωστά χαρακτηριζόταν ιμπεριαλιστικός, βαφτίζεται πλέον αντιφασιστικός. Όμως ο φασισμός δεν μπορεί να ηττηθεί σε συμμαχία με τον καπιταλισμό και τον ιμπεριαλισμό που τον γέννησε. Πασχίζοντας η ΕΣΣΔ για την ειρηνική συνύπαρξη με τη Δύση και τη νέα καπιταλιστική σταθερότητα, σπέρνει αυταπάτες στο διεθνές εργατικό κίνημα, αναζητώντας πλέον συμμαχίες σε «δημοκράτες» αστούς και

ιμπεριαλιστές-αποικιοκράτες, για σύμπληξη μετώπου απέναντι στον Χίτλερ. «Σήμερα η κατάσταση δεν είναι αυτή που ήταν το 1914 (...) Στην παρούσα φάση, ακόμα κι ένας αριθμός καπιταλιστικών κρατών ενδιαφέρονται να διατηρήσουν την ειρήνη. Έτσι υπάρχει η δυνατότητα για τη δημιουργία ενός πλατιού μετώπου (...)», αποφαινόταν η Κομιντέρν το 1936.

Για να γίνει εφικτή η συμμαχία με αστικά τμήματα, τα Κομμουνιστικά Κόμματα θα έπρεπε να απεμπολήσουν το στόχο της σοσιαλιστικής επανάστασης, ανακαλύπτοντας διάφορα ενδιαμέσες «στάδια» – η μεγάλη στρατηγική τομή του σταλινισμού, η θεωρία των σταδίων, που στην ουσία συνιστά επιστροφή στη στρατηγική των Μενσεβίκων, γεννήθηκε μέσα από αυτή τη μήτρα. Έτσι το 1935 υπογράφεται Γαλλο-Σοβιετικό σύμφωνο και στο 7ο Συνέδριο της Κομιντέρν σφραγίζεται η στρατηγική των «λαϊκών μετώπων», για να αντιμετωπιστεί, τάχα, ο φασισμός κι ο πόλεμος. Στο 7ο Συνέδριο αφαιρείται κάθε νύξη στον ιμπεριαλισμό και τους ανταποικιακούς αγώνες των ποθητών συμμάχων (κυρίως δηλαδή των Άγγλων και Γάλλων ιμπεριαλιστών) για να μη... θιχτούν και χαλάσει η «συμμαχία». Στην πράξη, τα ΚΚ αναλάμβαναν να παίξουν πυροσβεστικό ρόλο στην ταξική πάλη, υποτασσόμενα στο στόχο της συνεργασίας με την αστική τάξη σε κάθε χώρα. Έτσι, στα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα της σταλινικής προδοσίας, τα ΚΚ πρόδωσαν το γαλλικό κίνημα των καταλήψεων εργοστασίων (1936) και την Ισπανική επανάσταση ενάντια στον φασισμό (1936-7). Αυτή τη συμφωνία με τους «δημοκράτες» ιμπεριαλιστές, η οποία προηγήθηκε της Συμφωνίας του Μονάχου (1938) και οδήγησε ξανά και ξανά τους εργάτες στην ήττα, ξεχνά να μας την αναφέρει ο Ν. Μπ.

Ωστόσο, παρόλο που ο Στάλιν κέρδισε επάξια τον τίτλο του νεκροθάφτη των επαναστάσεων στη Δύση, οι δυτικές κυβερνήσεις στάθηκαν «αχάριστες» απέναντι στην άρχουσα γραφειοκρατία της ΕΣΣΔ και παρέδωσαν την Τσεχοσλοβακία στον Χίτλερ με τη Συνθήκη του Μονάχου το Σεπτέμβριο του 1938. Προτιμούσαν να στρέψουν τον Χίτλερ απέναντι στον Στάλιν, για να αποδυναμωθούν κι οι δύο... Η τακτική της συμμαχίας με τους «δημοκράτες» ιμπεριαλιστές

«εμετρήθη, εζυγίσθη και ευρέθη ελλιπής» – κάτι χειρότερο: αποδείχθηκε ένα ακόμη καταστροφικό ζιγκ-ζαγκ στην πολιτική της σταλινικής γραφειοκρατίας. Η Συνθήκη του Μονάχου δεν είναι απόδειξη ορθότητας της γραμμής της Κομιντέρν, αλλά αντίθετα απόδειξη της γραφειοκρατικής ιδιοτέλειας και των αυταπατών για τους «δημοκράτες» ιμπεριαλιστές που χαρακτήριζαν αυτή τη γραμμή, και τεκμήριο παταγώδους αποτυχίας.

Και ξανά στη συμμαχία με τον Χίτλερ ενάντια στους «δημοκράτες» ιμπεριαλιστές

Με τη συμμαχία Χίτλερ-Στάλιν τον Αύγουστο του 1939, η ΕΣΣΔ δεν επιδιώκει να φροντίσει την προετοιμασία της για τον αντιφασιστικό πόλεμο, αλλά την ιμπεριαλιστική επέκτασή της στην Ανατολική Ευρώπη σε συνεργασία με τον Χίτλερ! Γι' αυτό, όταν στις 3/9/1939 η Γαλλία και η Αγγλία κήρυξαν τον πόλεμο στον Χίτλερ μετά την εισβολή του τελευταίου στην Πολωνία, η ΕΣΣΔ έμεινε έξω από την αντιπαράθεση – τιμώντας το γράμμα και το πνεύμα του Συμφώνου Ρίμπεντροπ – Μολότοφ... Ο Στάλιν, όμοιος με τους Δυτικούς, πίστευε ότι μετά το «Σύμφωνο Μη Επίθεσης» με τον Χίτλερ, η Γερμανία δεν θα επιχειρούσε επίθεση στη Ρωσία και θα εξαντλούνταν πολεμώντας τις δυτικές δυνάμεις.

Με το Σύμφωνο Ρίμπεντροπ-Μολότοφ προβλέπεται η ειρήνη μεταξύ των δυο χωρών, η μη επέμβαση του ενός εταίρου όταν εμπλέκεται ο άλλος εταίρος σε πόλεμο με τρίτη χώρα και η παραχώρηση στην ΕΣΣΔ της Φινλανδίας, των χωρών της Βαλτικής (πλην Λιθουανίας, που όμως την παραχώρησε ο Χίτλερ στην ΕΣΣΔ λίγες μέρες μετά) και της μισής Πολωνίας στα όρια των ποταμών Νάφερ, Βιστούλα και Σαν. Στη βάση αυτή, η ΕΣΣΔ εισβάλλει στη Φινλανδία και την Πολωνία. Στην Πολωνία η επέλαση σταματάει στα συμφωνημένα όρια, αφήνοντας τη Γερμανία ανενόχλητη (όπως και οι Αγγλία-Γαλλία που αναφέρει ο Ν.Μπ.) να καταλάβει την άλλη μισή Πολωνία και να σφάξει τον πολωνικό λαό. Ο Ν.Μπ. για τις Φινλανδία-Πολωνία χρησιμοποιεί το -ιμπεριαλιστικό!- επιχείρημα

ότι ο Κόκκινος Στρατός μπήκε στα εδάφη που... δικαιούνταν επειδή τα παραχώρησε το 1918 με τη Συνθήκη του Μπρεστ – Λιτόφσκ μεταξύ Μπολσεβίκων και Γερμανίας! Ξεχνά να μας αναφέρει ότι στις 23 Σεπτέμβρη 1939 έγιναν κοινές παρελάσεις της Βέρμαχτ και του Κόκκινου Στρατού – σε δυο πόλεις της Πολωνίας, στο Λβοφ και το... Μπρεστ-Λιτόφσκ, του οποίου έτσι η «απελευθέρωση» πανηγυρίστηκε με παρέλαση της... Βέρμαχτ! Οι νεκροί και οι αιχμάλωτοι από την εισβολή του σοβιετικού στρατού σε Εσθονία, Λετονία και Λιθουανία το 1940 ήταν δεκάδες χιλιάδες. Αλλά επιπλέον, μέσω του Συμφώνου Μολότοφ-Ρίμπεντροπ, τους επόμενους 17 μήνες η ΕΣΣΔ προμηθεύει τη Γερμανία με τόνους πετρέλαιο, ξυλεία, χαλκό και σιτηρά. Σίγουρα κανείς δεν μπορεί να κατηγορήσει τον Στάλιν ότι δεν τίμησε -και με το παραπάνω- το Σύμφωνο Μολότοφ – Ρίμπεντροπ...

Για να δικαιολογηθεί αυτή η νέα και άθλια -με κομμουνιστικούς όρους- συμφωνία, η Κομιντέρν ξαναβαφτίζει τον επερχόμενο πόλεμο από αντιφασιστικό μέχρι χθες, ξανά σε ιμπεριαλιστικό: «Αυτός ο πόλεμος είναι (...) ένας άδικος αντιδραστικός και ιμπεριαλιστικός πόλεμος (...) η εργατική τάξη δεν μπορεί να υποστηρίξει έναν τέτοιο πόλεμο» (δηλαδή έναν πόλεμο ενάντια στη φασιστική Γερμανία). Αυτή η πολιτική λειτουργεί σαν ισχυρό σοκ για τους κομμουνιστές σε όλο τον πλανήτη, που πλέον καλούνται να υπερασπιστούν τον σφαγέα του γερμανικού προλεταριάτου σαν «φίλο και σύμμαχο», ενώ μέχρι χθες τον μάχονταν ως θανάσιμο εχθρό τους – έστω σε κοινό μέτωπο με αστούς και ιμπεριαλιστές. Στην πράξη αυτή η Συμφωνία λειτούργησε για άλλη μια φορά τελείως αποπροσανατολιστικά για τους κομμουνιστές, αφόπλισε, παθητικοποίησε και απογοήτευσε για άλλη μια φορά τους αγωνιζόμενους εργάτες.

Εξαιτίας της προδοσίας των επαναστατικών εργατικών κινημάτων, της διεκδίκησης συμμαχιών με τους φασίστες και τους ιμπεριαλιστές, των αυταπατών και των λάθος εκτιμήσεων (κυρίως την υποτίμηση του Χίτλερ), η ΕΣΣΔ ήταν καταδικασμένη όχι μόνο να μπει σε πόλεμο με τους Ναζί αλλά και να πληρώσει βαρύ φόρο αίματος...

Δίκες της Μόσχας και σοβιετικός Στρατός

Αλλά και για έναν ακόμα λόγο: την πλήρη αποψίλωση του Κόκκινου Στρατού. Τη δεκαετία του '30 η σταλινική αντεπανάσταση βρίσκεται στο απόγειό της. Εκατομμύρια αντιφρονούντες δικάζονται και εκτελούνται ή κλείνονται σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, ενώ όλη η παλιά φρουρά των Μπολσεβίκων εξοντώνεται. Στο 17ο Συνέδριο του ΚΚΣΕ (1934) ο Στάλιν επιτίθεται με δριμύτητα στον «τροτσκισμό», τον οποίο αντιμετωπίζει ως Νο 1 εχθρό, ενώ σχολιάζει σύντομα το ρόλο της νίκης των ναζί – χωρίς καν να αναφερθεί στο όνομα του Χίτλερ και στην απειλή του πολέμου.

Από τους συνέδρους του 17ου Συνεδρίου του ΚΚΣΕ εκτελείται το 56% (1.108 μέλη) μέχρι το 1938 στις δίκες της Μόσχας, με βασική την κατηγορία του «τροτσκισμού» και «της συνεργασίας με τους Ναζί» (της συνεργασίας που μόνο αυτός, ο Στάλιν, θα πραγματοποιούσε λίγο καιρό μετά!). Στο 18ο Συνέδριο του ΚΚΣΕ (1939) παραμένει εν ζωή για να συμμετάσχει μόνο το 2% όσων συμμετείχαν στο 17ο συνέδριο. Κάπως έτσι ξεκινάνε και οι εκκαθαρίσεις στον Κόκκινο Στρατό. Ο στρατάρχης Τουχατσέφσκι μαζί με χιλιάδες ακόμα στρατηγούς και αξιωματικούς εκτελούνται με την κατηγορία της συνεργασίας με τους Γερμανούς Ναζί!

Ο Τρότσκι έγραφε προφητικά μετά τη δολοφονία των αξιωματικών: «Τα συμφέροντα της άμυνας της χώρας θυσιάστηκαν για τη διατήρηση της διευθύνουσας φατρίας». Μια από τις διαφορές Τουχατσέφσκι-Στάλιν ήταν ότι οι αξιωματικοί αυτοί προετοιμάζονταν για τον Β' ΠΠ, ενώ η σταλινική άρχουσα τάξη θεωρούσε ότι μπορούσε να τον αποφύγει μέσα από την πολιτική φιλίας και συνεργασίας με το ναζιστικό καθεστώς... Όταν εκδηλώθηκε η ναζιστική επίθεση, τον Ιούνιο του 1941, το σοβιετικό καθεστώς αιφνιδιάστηκε, ο στρατός ήταν αποδεκατισμένος κι οι Ναζί σε ελάχιστες εβδομάδες έφτασαν στα πρόθυρα της Μόσχας – χρειάστηκαν εκατομμύρια νεκροί για να ηττηθούν.

Ο (φαύλος) κύκλος κλείνει: και πάλι με τους «δημοκράτες» ιμπεριαλιστές ενάντια στον Χίτλερ!

Λιγότερο από δυο χρόνια μετά, τα γεγονότα υποχρέωσαν τον Στάλιν να κάνει μια νέα στροφή στον «αντιφασισμό» και να ξανασυμμαχήσει με την Αγγλία και τις ΗΠΑ, όταν οι δυνάμεις του Χίτλερ εισέβαλαν στην ΕΣΣΔ. Ο πόλεμος που στις 21/6/1941 ήταν ιμπεριαλιστικός, ξαφνικά βαφτίστηκε «πόλεμος για τη δημοκρατία» μια μέρα αργότερα.

Και πάλι τα ΚΚ του πλανήτη καλούνταν να συμμαχήσουν με κομμάτια της αστικής τάξης και να υποτάξουν τα συμφέροντα των

εργατών στα συμφέροντα του «εθνικού» καπιταλισμού. Με αυτή την πολιτική τα ΚΚ σε Ελλάδα, Βέλγιο, Γαλλία και Ιταλία, όπου δημιουργήθηκαν επαναστατικές καταστάσεις, μπήκαν σε αστικές κυβερνήσεις, δέχτηκαν τον αφοπλισμό τους, στήριξαν πολιτικές λιτότητας και ιμπεριαλισμού, έσπευσαν να σώσουν τον καπιταλισμό στις «πατρίδες» τους. Αυτά τα «λάθη» τα παραδέχεται σήμερα ακόμα και η ηγεσία του ΚΚΕ.

Από κομμουνιστική σκοπιά, η συντριβή των Ναζί έπρεπε να γίνει με νικηφόρες εργατικές επαναστάσεις σε Ανατολή και Δύση, όχι με την υποδούλωση των αντιφασιστικών διαθέσεων των μαζών στην αστική τάξη για τη διάσωση του καπιταλισμού. Αυτή ήταν η γραμμή του «τροτσκισμού» στο Β' ΠΠ.

Ο φασισμός και το ενδεχόμενο του πολέμου μπορούσαν να ανατραπούν με το Ενιαίο Μέτωπο Κομμουνιστών-Σοσιαλιστών στη Γερμανία, με τη νίκη της επανάστασης στη Γαλλία και την Ισπανία, με τη νίκη των εργατικών αγώνων και των εξεγέρσεων στην Ελλάδα και τις ΗΠΑ, που μπορούσαν να νικήσουν και να δώσουν ένα δεύτερο (μετά το 1917) έναυσμα για τη διεθνή επανάσταση και το σοσιαλισμό. Αλλά και μετά τον Β' ΠΠ, οι εργάτες μπορούσαν να αδράξουν την επαναστατική κατάσταση που προέκυψε από την ήττα του Χίτλερ. Αυτό που έλειπε ήταν η επαναστατική ηγεσία.

Η ΕΣΣΔ βεβαίως νίκησε το γερμανικό φασιστικό ιμπεριαλισμό σε συνεργασία με τον αμερικανικό, τον αγγλικό και το γαλλικό ιμπεριαλισμό. Αλλά το έκανε πάνω στα κόκαλα των εργατών και των κομμουνιστών του κόσμου που πάλευαν για μια κοινωνία χωρίς καταπίεση κι εκμετάλλευση. Οι επαναστατικές καταστάσεις ηττήθηκαν από τη συνεργασία δυτικού καπιταλισμού και σταλινισμού, επιτρέποντας στο σύστημα που γεννά το φασισμό να επιβιώσει.